

BUDAPESTI LEVÉL

Irtta: Mohay Tamás

ELTE, BTK

Ez év április 28-án a bölcsészkar KISZ-vezetőség rendkívüli küldöttgyűléssel egybekötött hallgatói fórumot hívott egybe. Ennek célja szándék szerint az volt, hogy megvitassa a hallgatói képviseleti rendszernek a két tervezetét, amelyek az előkészítő munka során elkészültek, és így a májusi kari tanácson jelen levő hallgatói küldötteket orientálja - természetesen kötelező úrvény nélkül. Az egyik tervezetet a kari Ifjúsági Bizottság erre felkért háromtagú munkacsoportja állította össze; ez a Kari Híradó ez évi harmadik számában, valamint kissé átdolgozott formában annak mellékleteként jelent meg, míg a másikat ezzel párhuzamosan, de részben függetlenül egy hallgatói csoport. Hogy a két tervezetről nyílt hallgatói véleménycserét kell rendezni, ez az Ifjúsági Bizottság döntése volt. Természetesen ehhez nyilvánosságra kellett kerülnie a másik tervezetnek is. Lévén, hogy ez későn - a fórum napján délelőtt - történt meg a KH 4. számában, másrészt hogy a fórum időpontja egy folyosói plakátos szerepelt pusztán a téma megjelölésével, valamint tekintettel a HKR előkészítési munkáinak szűk nyilvánosságára és a félév végi időpontra: nem csoda, hogy a hatvan küldöttből a kezdéskor csak tizennégy volt jelen, az összegyűltek teljes létszáma is alig haladta meg az ötvenet.

Először Bajomi Iván ismertette a KISZ-tervezet néhány alap gondolatát. Eszerint a tervezet a meglévő jogi és jogosítványkeretekkel számol, és a hallgatói képviseleti rendszert a KISZ egy munkacsoportjának tekinti, mely ugyan a nem KISZ-tag hallgatók érdekeit is hivatott képviselni, de ezt a KISZ felügyelete alatt teszi, hogy ezzel tehermentesítse a KISZ érdekképviseleti munkáját. Rámutatott arra, hogy a jelen helyzetben a KISZ-től nagyobb mértékben független szervezetű jobb támadási felületeket nyitna meg. Róna-Tas Ákos, a másik /nevezzük az egyszerűség kedvéért B-nek az előző A-vak szemben/ tervezetnek elsősorban vitairat-jellegét emelte ki, ami az adott körülmények folytán természetesen nem érvényesülhet. Ez annál inkább sajnálnivaló, mert a közösségi passzivitás oka elsősorban éppen a keretfeltételekben rejlik, melyek egyfelől túlságosan szorosan másfelől viszont mindig hagynak annyi kiskaput, hogy a közösségi összefogás helyett mindig érdemesebb az érdekeket egyéni utakon érvényesíteni. Ezért is nem tekinti B automatikusan elfogadandóknak az adott kereteket. Ez nem jelenti a KISZ-től való teljes függetlenséget, hiszen a hallgatók több mint hatvan százaléka KISZ-tag; tehát nem lehet figyelmen kívül hagyni az alulról történő befolyást. Ugyanakkor a KISZ-vezetőség is érvényesítheti - részletes indoklással és nyilvánosságra hozva döntését - a hallgatói képviselők által választott kari szintű HKR-szerv döntéseit.

Az ezután kibontakozott vitában - némileg általános szinten - nagyjából két nézet- és érveléscsoport ütközött meg. Az egyik kétségbe vonta annak szükségességét, hogy a Kari Tanács mellett, melyben amúgy is ott vannak a hallgatói képviselők, még egy külön HKR-szerv is legyen, hiszen egyébként nem lehetnek vitás kérdések e két testület között. Vajon előbb nem a képviselendő érdekek pontos megismerésére és artikulálására kell-e törekedni, és csak azután az ezeket képviselő intézmények létrehozására? Ezzel szemben viszont többen kiemelték, hogy a Kari Tanácsot határozza meg a Kari Tanács, mint egyszemélyi felelős vezető; hogy igen kevés módja van felfrissülnie, mert saját érdekeinek megfelelően választja maga köré tagjait; hogy éppen a tisztázatlan jogkörök és az egyetemi autonómia hiánya teszi lehetővé a HKR működését annak jelenlegi formájában, hiszen a kérdések olyan szinten dőlnek el, ahol már a hallgatóknak, sőt nem ritkán már az egyetemeknek sincs beleszólása. Ami pedig a hallgatók felé való legitimitását illeti a HKR-nek, az arról való vitában még mindig nem válik el h

tározottan a népnevelés és a népképviselést: az érdekeket nem megismerni kell, mert akkor nem a képviseltek akaratának, hanem "lényegének" képviseléséhez jutunk, márpedig az érdekképviselési rendszerneképpen nem előre kitűzött értékekért kellene garanciát vállalnia, hanem az érdekek legitím intézményes formában való érvényes képviseléséért.

Konkrét és tárgyszerű javaslatokra csak ezután került sor többek sürgető felszólalására. Mivel A-t tekinteték alapszövegnek, mely májusban a Kari Tanács elé kerül, a B készítői törekedtek néhány egvező pontnak az A-ban történő megerősítésére, illetve arra, hogy az adott viszonyok között ott is felhasználható elem B-ből átkerüljön. Akkor ismét vita bontakozott ki arról, vajon helyes-e B-nek az a fölvetése, hogy bármely 20 főt elérő hallgatói csoportosulás a kari szintű HKR-szerv megerősítésével állíthasson saját képviselőt /pl. TDK-k, kulturális építőtábor, öntevékeny művészeti csoportok, stb. stb./. Sokan ellenezték ezt, mondván, hogy ez mértéken felül megszorítaná a képviselők számát, hogy inkább a megfelelő felettés TDK-szerv, Közművelődési Titkárság, stb. képviselje ezeket /hiszen ha erre nem képes, akkor hogyan lenne képes a saját hallgatói képviselőjük/, hogy a képviselést politikai kérdés, ezért csak a KISZ lehet jogosult megerősíteni tisztükben a képviselőket, a KISZ lévén a hallgatók politikai szervezete, valamint hogy a szervezetben való részvétel feltétele ekkor nem a hallgatói státusz lenne, /mint a szakonként választott képviselők esetében/ hanem egy program elfogadása. Bár ezen érvek egy része valódi nehézségeket vetett föl, nem volt kérdés sokak számára, hogy szükség van a szabad hallgatói csoportok által állított képviselőkre: részint, mert azazok rendszere majdnem olyan kusza lehet, mint ezek /átszakosodottak, háromszakosok, stb./, részint mert spontán tevékenységeket nem feltétlenül kell belepréselni már meglevő szervezeti keretekbe. A kari KISZ-vezetőség már előzőleg állást foglalt e kérdésben, és ellenezte azt; a fórum viszont ennek ellenére szavazással mellette foglalt állást /az egyik állásfoglalás sem kötelező, csak orientáló jellegű/. Ugyancsak többségi szavazás fogadta el azt a javaslatot, hogy a hallgatói képviselők választására a második félére való beiratkozással kapcsolatban kerüljön sor. Az órák óta tartó vita és többek távozása ellenére a nézetek még egy fontos, bár újra általánosabb kérdés körül ütköztek meg: legyen-e joga a KISZ-nek a képviselőket felelősségre vonnia a címen, hogy tevékenységük nem felel meg a HKR szabályzatának, illetve hogy mi biztosítja azt, hogy a képviselő nem csak saját magánvéleményének ad hangot. Ha e kérdésben nem is született megegyezés, a résztvevők számát tekintve a felére csökkent fórum résztvevői szinte közmegegyezéssel szivárogtak el - nem kétséges, ve-gyes érzelmekkel.

+ + +

FÖLDKÖZELBEN

/Kisérlet két riport háromféle módon való befejezésére/
Molnár Imre riportjai

"Mert a lehetőségeket teremteni is lehet, és kell is!" - mondotta volt nyilatkozata zárszavában Borsi József, negyedéves bölcsész a "..." 4. számában. Mivel a tisztelt olvasókkal együttérzve jómagam sem szeretem a világot általánosságokban megfogalmazott szép szavakkal diszitetten látni, megpróbáltam a "lehetőség" elvont fogalmát "földközelbe" hozni, illetve hozatni azokkal, akiknek véleményét e dolog kapcsán tudakolni merészelttem. "Ahány ember, annyi vélemény" - mondhatnák a logikusan gondolkodók, és igazuk is volna akkor, ha nem hasonlitanának már véleményeink is egymáshoz napjainkban. A most következő három vélemény tán abban a szerencsés helyzetben van, hogy nagyon kevésbé hasonlít, vagyis ezáltal képes átfogni éle-